

Remissvar: Slutbetänkande SOU 2019:69 Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande

Sammanfattning

Luleå kommun har inbjudits att vara remissinstans för den statliga utredningen "Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande" SOU 2019:69.

Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag om en definition av validering, som utgår från EU:s rekommendationer, och som kan bidra till en samsyn kring vad validering innebär så att det kan förstås av både skolväsendet och arbetslivet.

Arbetsmarknadsförvaltningen Luleå kommun har beaktat förslagen utifrån den betydelse de kan tänkas ha utifrån främst vuxenutbildningens uppdrag men även förvaltningens arbetsmarknadsfrågor och kompetensförsörjningsinsatser i stort, samt vad konsekvenserna kan bli för verksamheten.

Barn- och Utbildningsförvaltningen Luleå kommun har främst beaktat förslag till åtgärder utifrån gymnasieskolans perspektiv för ett sammanhållet, nationellt och permanent system för validering så att flera personer ska kunna få sitt kunnande kartlagt, bedömt och erkänt.

Arbetsmarknadsförvaltningens yttrande

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på en gemensam definition av begreppet validering och ett sammanhållet system för densamma.

Förvaltningen ställer sig också positiv till förslagen om en ny förordning, en samlad nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande samt det föreslagna regionala ansvaret i frågorna. Detsamma gäller förslaget om att huvudmännen för kommunal vuxenutbildning ska bli skyldiga att erbjuda validering och en inledande kartläggning, samt att rektor ska kunna ge betyget E efter genomförd validering. Kunskapen om validering behöver stärkas och statistiken förbättras, men vägledning till kommunerna kan komma att behövas i sammanhanget. De föreslagna insatserna borde leda till fler genomförda valideringar, med en samhällsnytta i form av synliggjord och kravsäkrad kompetens, som underlättar kompetensförsörjningen, som följd. Kommunerna kan komma att behöva ett tillskott av resurser för skyldigheten att erbjuda validering samt konsekvenserna av densamma.

Arbetsmarknadsförvaltningens kommentarer av ärendet

6.5.1 En ny definition av validering,

6.5.2 Definitionen ska finnas kvar i skollagen,

6.5.3 En ny förordning med generella bestämmelser om validering,

6.5.5 Specifika riktlinjer för validering behövs för respektive område

Kommentarer: Förslaget om en ny, gemensam definition av begreppet validering och att den ska beskrivas som en strukturerad process är bra, liksom att definitionen fortsatt kommer att finnas kvar i Skollagen. Den s k valideringsförordningen som föreslås tillkomma kan bidra ytterligare till samsynen och den gemensamma förståelsen. Den gemensamma definitionen, och att validering föreslås bli en skyldighet för huvudmännen att erbjuda elever inom kommunal vuxenutbildning, kan bidra till ökad användning och ett reellt verktyg i kompetensförsörjningsarbetet. Både individer och arbetsgivare kan få nytta av en validering. Önskvärt vore att de specifika riktlinjer som föreslås för de olika berörda verksamheterna också blev kända inom andra myndighetsområden, för att stärka samsynen och förståelsen för olikheterna vad gäller syfte, process och mandat. Skyldigheten för huvudmännen att erbjuda validering inom kommunal vuxenutbildning innebär dock för många kommuner att ett samarbete med gymnasieskolan måste ske, eftersom yrkeslärarkompetensen inom vuxenutbildningen ofta är begränsad, dvs. uppdraget behöver då även omfatta huvudmannens gymnasieskola.

7.5.1 En övergripande nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande,

7.5.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete,

7.5.3 Kompetensförsörjning – en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret,

7.5.4 Regioner ska kunna ansöka om medel för att etablera regionala strukturer för validering

Kommentarer: Även en samlad nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande ser vi positivt på, liksom att den föreslås tas fram gemensamt av olika departement/politikområden och med delaktighet från många av arbetslivets och utbildningsväsendets aktörer. Strategin kan bidra till att stärka samsynen kring insatser som de olika aktörerna behöver samverka och samarbeta kring. Det råd som föreslås tillsättas, och ha ett övergripande ansvar för koordination av insatser, kan bidra till en större tydlighet i det strategiska arbetet både på kort och lång sikt. Att regionerna fortsatt föreslås ha ett ansvar för utveckling i kompetensförsörjningsarbetet borde även det främja samsynen, en förståelse för systemet samt likvärdigheten i genomförandet.

8.1.5 Ekonomiska incitament saknas inom delar av utbildningssystemet,

8.4.1 Utökade medel för kompetensförsörjning och livslångt lärande i nästa programperiod för socialfonden

Kommentarer: I vissa delar av utbildningsväsendet saknas idag incitament för att genomföra validering, tydligast har detta varit för yrkeshögskolan, universitet och högskolor. Om en validering kan leda till att verksamheterna går miste om ersättning, riskerar validering att inte genomföras i den utsträckning det skulle kunna ske. Någon form av ersättning borde utgå. Att utökade medel föreslås avsättas för bl. a validering inom ramen för europeiska socialfonden och att en större del av medlen ska gå till nationella projekt, borde

underlätta arbetet och användningen av validering i kompetensförsörjningssyfte också på lång sikt.

9.3.1 Medel bör tillföras för att säkerställa fortsatt finansiering av högskolekurser om validering,

9.3.2. Statistik över omfattningen av validering inom komvux och högskolan bör förbättras

Kommentarer: Att kunskapen om validering behöver stärkas och att statistiken i sammanhanget därför behöver förbättras finns en förståelse för. Huvudmännen kan dock behöva konkret vägledning i hur validering och speciellt validering av delar av kurser ska registreras, samt kring när den strukturerade process som validering föreslås vara ska tillämpas, i förhållande till de allmänna utgångspunkterna som gäller – att undervisningen ska utgå från den enskildes behov, förutsättningar och erfarenheter. Att hemkommunen föreslås bli skyldig att tillhandahålla en inledande kartläggning och att erbjuda validering bör leda till att registreringen av densamma förbättras.

11.3.4 Rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning

Kommentar: Förslaget om att rektor efter en validering ska kunna ge betyget E till en elev, som bedöms ha tillräckliga kunskaper i en kurs, utan att denne genomgår en prövning, välkomnas. Detta borde bidra till att fler elever både efterfrågar, erbjuds och genomgår en validering.

12.2.1 Effekter av validering generellt,

12.4.1 Effekter av förslaget om en skyldighet att erbjuda elever inom komvux validering

Kommentarer: De positiva effekterna av validering som utredningen nämner, t. ex minskat produktionsbortfall, att kostnaderna för en individs utbildning blir lägre, att det skapar en större rörlighet på arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen underlättas, då individers kompetens synliggörs och matchas mot fastställda behov i arbetslivet, anser vi kunna förväntas. Om validering kan komma att öka kommunernas kostnader för kommunal vuxenutbildning framförallt på gymnasial nivå, sett till att en kompletterande utbildning kan komma att kräva resurskrävande, individuella anpassningar, så ser vi det rimligt att kommunerna tillförs de utökade medel som krävs. Ytterligare resurser kommer att krävas om inte gymnasieskolan involveras i huvudmannens arbete kring validering.

Barn- och Utbildningsförvaltningen yttrande

Barn- och utbildningsförvaltningen har inga invändningar gentemot de förändringar som innebär att vuxna ska få sitt kunnande validerat och att validering ska kunna fås i hela landet, på alla nivåer i utbildningssystemet och i arbetslivet.

Barn- och Utbildningsförvaltningens kommentarer av ärendet

1:3 Förslag till valideringsförordning:

Kommentar: Bra med en samsyn om vad validering är för något och att det blir likvärdigt för alla som ska validera kunskaper eller kompetens.

3.3.3 Underlättat etablering och matchning för utrikes födda:

Kommentar: Positivt om valideringsmetoderna anpassas utifrån individens språkkunskaper, det kan göra att individen kommer fortare ut på arbetsmarknaden.

13:2 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Kommentar: Elever på Språkintröduktion som inte hinner söka till ett gymnasieprogram på grund av ålder och har fått ett omdöme på en kurs. Validering borde kunna göras på det som eleven har kvar att göra i kursen. Gymnasieskolans introduktionsprogram ska kunna kopplas samman med vuxenutbildningens utbildningar, bland annat via yrkespaket. Det skulle underlätta för ett livslångt lärande och det ska vara enkelt att återuppta fortsatta studier hos Vuxenutbildningen.

Tove Waara Axelsson
Utvecklingsledare Barn- och Utbildningsförvaltningen Luleå kommun

Birgitta Nilsson
Avdelningschef Arbetsmarknadsförvaltningen Luleå kommun

Eva Lindbäck
Gymnasiechef Barn- och Utbildningsförvaltningen Luleå kommun